

METİN BİLGİSİ

1) **BİLGİLENDİRİCİ METİN TÜRÜ:** kişilere bir konu hakkında bilgi vermek amacıyla yazılan metin türleridir.

2) **HİKAYE EDİCİ (ÖYKÜLEYİCİ) METİN TÜRÜ:** İlgi çekici bir olayın ya da durumun neden sonuç ilişkisi içinde anlatılmasına "hikâye edici anlatım"denir. Bu anlatım türünün olay, mekân(yer), kişi, zaman gibi hikaye edici unsurlar vardır. Hikâye edici (öyküleyici) anlatım türleri roman, hikâye(öykü), masal, anı, efsane, tiyatro ve fabldır.

3) **ŞİİR:** Duygu, düşünce, hayal ve imgelerin estetik bir biçimde dil aracılığıyla ifade edildiği edebi bir türdür.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen metinlerin türlerinin ne olduğunu bulup altlarında verilen noktalı yerlere yazalım. (Bilgilendirici-Hikaye edici-Şiir)

Göktürklerin ünlü hükümdarı Bilge Kağan devrinden kalma, yazılı, dikilitaşlardır. Kültigin, Bilge Kağan ve Tonyukuk adına dikilen bu anıtlar konu ve dil bakımından önemli eserlerdir. Abidelerin yazarı Yollug Tigin'dir. Türk tarihi, Türk toplumunun yaşam biçimi, dünya görüşü ile ilgili bilgiler içerir. Kitabelerin bir yüzü Göktürk alfabesiyle, bir yüzü Çince yazılmıştır. Kitabeleri 1893'te Wilhelm Thomsen çözmüştür.

Ne saltanat, ne sultan:
Ne hakanlık, ne hakan;
Biz ki Türküz, Türke baş
Kendi seçtiği yurtdaş.

Gözlerini yeni açtığında, Zeynep kendisini küçük bir odada buldu. Başını kaldırdığında camdan parmaklıklar ve dışarıda sıkışık bir sokak gördü. Hafızası tamamen silinmiş gibiydi, nasıl buraya geldiğinden bile haberi yoktu. Odanın karşısında bir masa üzerinde notlar ve bir zarf gördü. Merakla notlara yaklaştı ve zarfı açtı....

ETKİNLİK 2

Aşağıda verilen metinlerin türlerinin ne olduğunu bulup altlarında verilen noktalı yerlere yazalım. (Bilgilendirici-Hikaye edici-Şiir)

Sermet Bey bir hafta sonra kalabalık ailesiyle köşke taşındı. Halis bir zevk ehliydi. Her gece çalgı çağanak, yemek, içmek, keyif, sefa gırla giderdi. Daima akrabalarından kadın, erkek, dört beş misafiri bulunurdu. Sermet Bey Türkiyeli idi. Fakat Avrupalıların "Gündüz cefa, gece sefa" düsturunu kabul etmişti. Çocukları mektebe giderlerdi. Kızlarını büyük ticarethanelere kâtip diye yerleştirmişti. Karısı kız mekteplerinde piyano dersi verirdi. Evde çalışmayan yalnız yetmiş beşlik annesiydi. O da mutfağa, hizmetçilere, filan bakardı. Yemeğe gece yarısına yakın yerler, yemekten sonra hiç oturmazlar, hemen yatarlardı. Aradan on beş gün geçmedi. Bir gece aşağı kattan bir çığlık koptu. Hizmetçi Artemisya, avazı çıktığı kadar haykırarak yukarı koştu. Arkada, çamların arasında beyaz bir şeyin gezindiğini haber verdi.

Metnin türü nedir?.....

Tavşan ikide bir böbürleniyor:

-Kimse benden hızlı koşamaz, diyormuş. Sonunda kaplumbağa dayanamamış:
-İstersen yarışalım, demiş.

Koşuya başlamışlar. Tavşan epeyce yol aldıktan sonra, "Hıh, o sırtı kabuklu hayvancık sürüne sürüne kim bilir ne zaman sonra bana yetişir?" diye düşünmüş.

-Şu ağacın altına biraz uzanıp dinleneyim, demiş. Uyuyakalmış.

Kaplumbağa ağır yürüyüşü ile yürümüş yürümüş, hiç dinlenmeden yol almış.

Tavşan bir ara gözünü açmış. Bir de ne görse beğenirsiniz, kaplumbağa neredeyse yarışı bitirmek üzereymiş. Hemen fırlamış, rüzgâr gibi koşmaya başlamış. Ama ne çare, kaplumbağaya yetişememiş. Böylece tavşan yarışı kaybetmiş. Aldırış etmemenin cezasını çekmiş. Kaplumbağa ise düzgün adımlarla, durmadan yürüdüğü için yarışı kazanmış.

Metnin türü nedir?.....

"Gençlik yıllarının sırdaşydı Hüseyin. Aslında arkadaştan da öte kardeşiler. Gurbette birbirlerine çok iyi destek çıkarlardı. Üniversite bitince memleketlerine döndüler. Serdar Mersin'e, Hüseyin de Tokat'a... Yaz tatilinin başında Mersin sahilinde bir akşam vakti yürüyüş yaparken karşılaştılar. Serdar burada ne yaptığını, neden kendisine haber vermediğini sordu. İşin özü şu ki Hüseyin Mersin'de iki senedir öğretmenlik yapıyormuş..."

Metnin türü nedir?.....

Sırtında kızıl aba,
Sevgili güneş baba
Yakmış gökte ocağı;
Ateş dolu kucağı.
Hiç durmadan çalışır
Ocağa ateş taşır.
Bizi yaşatan odur.
Onsuz varlık yok olur.
Başağı olduran kim?
Buğdayla dolduran kim?
Gelmese ondan sıcak
Bizi kim ısıtacak?
Günü aydınlatan sen;
Bize ışık vermesen
Karanlıkta kalırız:
Güneşsiz bunalırız.

1. Dünya Savaşı tüm hızıyla devam etmekteyken bu savaşta açılan cephelerden birisi de Çanakkale cephesiydi. Bu cephenin önemi düşman devletlerin İstanbul'u işgal edip, Rusya'ya yardım götürüp; savaşın uzamasını sağlamayı amaçlıyorlardı. Bu cephedeki boğazların konumu savaşın seyrini değiştirecek kadar önemli bir noktadaydı. Düşman devletler bizi çok güçsüz görmekteydiler. Onlara göre boğazları geçmek son derece basitti. Düşmanlar tüm acımasızlığıyla Çanakkale'yi kuşatmışlardı. Askerlerimiz tüm inancıyla düşmana saldırdı. Düşman devletler ne olduğuna anlam veremedi. Seyit Onbaşı ve sayısız nice kahraman tüm inançlarıyla savaştılar. Düşmanlar bu cephede bu kadar güçlü bir ordu ile karşılaşabileceklerini düşünmüyorlardı. Düşmanların çabalarına rağmen Çanakkale geçilemedi

Metnin türü nedir?.....

Metnin türü nedir?.....

